

PŘÍLOHA_1a - PŘEHRADY

Přehradý jsou poměrně velkým zásahem do krajiny. Staví se z různých důvodů – vodohospodáři zdůrazňují jejich potřebu pro zásobování pitnou vodou, zemědělci pro zavlažování, přehradý jsou budovány pro potřeby průmyslu či energetiky, jako ochrana před povodněmi. Výkony vodních elektráren jsou sice většinou nízké, jedná se ale o obnovitelný zdroj energie.

Dále se vodní nádrže využívají pro plavbu, rekreaci, chov ryb atd. Většinou nádrž plní více účelů zároveň. Mezi lidské profese, které stavbu přehrad oceňují, patří i betonáři.

Problémem je, že přehrazením toku údolní nádrží dochází k přerušení říčního přirozeného průběhu a k zatopení okolních ploch – lužních lesů, zemědělské půdy, vesnic - to samozřejmě vadí mnoha skupinám lidí. Lidé se musí vystěhovat z míst, kde žili celý život, mnoho lidí si uvědomuje, že lužní lesy a nivy přirozených toků řek mají vyšší schopnost zabraňovat povodním než přehradý a regulované toky.

Náhlou přeměnou řeky a jejího přilehlého okolí na jezero vzniká zcela nový, spíše jezerní než říční typ vodního prostředí, mění se zásadní parametry – teplota, množství kyslíku i živin. Důsledkem toho je významná změna rybiho osídlení, a to jak z hlediska druhové pestrosti, tak i z hlediska množství. Zaniká společenstvo tvořené říčními druhy a na jeho místě se (většinou s pomocí člověka) formuje společenstvo jezerního typu. V nových údolních nádržích vymizí charakteristické říční druhy ryb (např. parma obecná, ostroretka stěhovavá, hrouzek obecný aj.) a jejich místo zaujmou druhy původně osídlující dolní úseky větších řek (plotice obecná, cejn velký, okoun říční, candát obecný a další). Přehrada i vzniklé jezero způsobuje i rozdělení původně velkých populací některých druhů ryb (např. ostroretka stěhovavá, podoustev říční). Vliv přehrad na populace migrujících ryb je dobře znám. Přehradý blokují protiproudovou migraci ryb jako je losos, nebo poproudovou migraci ryb jakou jsou úhoři.

Pokud je přehrada vybudována na dolním toku řeky, mohou vzniknout pod přehradní hrází podmínky blízké lipanovému, případně i pstruhovému pásmu – voda je v přehradním jezeře díky usazování zbavena řady živin, průtokem skrz hráz okysličena, větší proud sníží i teplotu vody (pokud není voda vypouštěna vrchem). Rybáři následně často vysazují umělé populace ryb pstruhového nebo lipanového pásma.

Na území ČR bylo vybudováno zatím přes 120 přehrad a plánují se další, což vyvolává různé konfliktní situace.

Zdroje: (upraveno a zkráceno)

<http://kocicak.mysteria.cz/prehrady/prehrady.htm>

<http://ekologie.upol.cz/ku/ahdo/STAVBY%201.DOC>